UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

# Rev: Et Eximii Patris P. Francisci Aloysii Kamperger E Societate Jesu Ss: Theologiæ Doctoris ejusdémque olim in Carolo-Ferdinandæa Universitate Pragensi Professoris Publici & Ordinarij Dein ...

**Kamperger, Franz Alois**

**Eystadii, 1705**

Articulus IV. Qui sint Effectus causæ Finalis?

urn:nbn:de:hbz:466:1-84291

Visual Library

habeat, nec habere possit illam physicè. *Resp: 2. Neg: Min:* Jam enim suprà ostensum est, in Resp: ad 3. Confirm: 1. argum: bonitatem Finis per se, & ratione sui, semper esse realem, licèt aliquando sit ficta, & chymærica per accidens, & ratione alterius, cui attribuitur.

## Artic. IV. *Qui sint Effectus Causæ Finalis?*

*Resp: Omnia ea, quæ fiunt propter finem, vel consecutionem finis. Prob: 1.* Quia sicut Causa Efficiens est, à qua aliquid fit, ita causa finalis est, cujus gratiâ, & propter quod aliquid fit; ergo quemadmodum effectus causæ efficientis est omne id, quod ab aliquo fit, ita effectus Causæ finalis est omne id, quod propter aliquid, sive, quod propter finem fit. 2. Quia causalitas causæ finalis ex dictis est, fitio alicuius propter aliquid; ergo effectus causæ finalis est id, quod propter aliquid fit; sicut iterum, quia causalitas causæ efficientis est fitio alicujus ab aliquo, effectus causæ efficientis est, quod ab aliquo fit. Ex quo

*Patet 1.* Effectum causæ finalis in creatis esse omnes actus voluntatis, qui versantur directè circa finem, uti sunt: amor simplex finis, intentio finis, gaudium, sive delectatio de consecutione finis. Ratio est: quia hi omnes actus in creatis fiunt propter finem, & ex motione, & determinatione finis. 2. Quia hi omnes actus sunt verè & propriè humani, ut nemo negat, atqui actus humanus est, qui procedit ex cognitione, & motione finis, ut infrà dicetur, qui autem sic procedit, est effectus finis, ergo. 3. Quia omnes hi actus non fiunt temerè, & casu, sed tendunt ad certum institutum, & scopum; ergo fiunt propter certum finem, atque adeò sunt effectus finis. 4. Quia voluntas creata his omnibus actibus tendit in finem per veram suam actionem, per quam perfectè, & rationabili modo operatur, ergo sicut illius actionis datur vera causa efficiens, & physicè motiva, ita etiam datur vera illius causa finalis intentionaliter motiva, cùm causa finalis sit omnium causarum prima, ablatâ autem primâ cesset causalitas omnium aliarum. *Confir:* 1. Specialiter de amore simplici, & & de intentione finis: quia finis in creatis verè est causa electionis, & executionis mediorum: est enim ratio & forma dans illis appetibilitatem, éstque id, cujus gratiâ illa fiunt, ergo etiam est causa simplicis amoris, & intentionis finis, propter eandem rationem, ac proinde tam amor simplex, quàm intentio finis, sunt effectus finis. *Confir: idem* 2. Licèt DEUS, qui est ultimus Finis creaturæ rationalis, ex dicendis Q. 4. obtineri posset sinè omnibus aliis medijs, adhuc amor DEI super omnia esset amor Finis ultimi, causaretúrque à DEO finaliter; ergo amor, & intentio finis, independenter ab electione & executione mediorum, procedit à fine, & consequenter, independenter ab illis, est effectus finis. *Confirm:* specialiter de actu gaudij, qui consequitur obtentionem Finis: quia gaudium & delectatio intrinsecè ordinatur ad ipsam actionem, ad quam consequitur: est enim quædam illius perfectio, & decor, stabiliens, & firmans animum in possessione rei obtentæ per eam actionem; ergo gaudium, quod consequitur ad obtentionem finis, ordinatur intrinsecè ad obtentionem finis, eámque suo modo perficit & firmat, & consequenter, si illud gaudium est Intellectuale, & consequitur ex fine cognito, & voluntate mota à fine (prout contingit in creatis) causabitur ab illo, procedétque à fine. Quod ipsum ulteriùs *Confirm:* quia licèt gaudium de fine obtento, vel possesso sit ultimum in ordine executionis, possitque nonnunquam intendi, tanquam Finis ultimus qui, sive cujus, adhuc tamen ordinatur ad finem cui, quem perficit: ergo, saltem hâc ratione, poterit esse effectus finis, videlicet cui.

*Patet 2.* Etiam actus, qui directè versantur circa media, ut sunt consultatio, & electio mediorum, in creatis esse effectus finis. Ratio est: quia etiam hi actus sunt verè & propriè humani, fiúntque non temerè fortuitò & à casu; ergo fiunt propter finem & procedunt ex intentione finis, quod sufficit ad effectum finis. 2. Quia hi & similes actus habent se per modum mediorum, saltem remotorum, ad finem: sunt enim utiles & necessarij ad consequendum mediatè finem; Atqui media sunt effectus proprij finis, ut nemo dubitat, qui causam finalem admittit, ergo. 3. Hi actus non versantur circa media, nisi ratione finis, imò ipsa media non sunt effectus finis, nisi mediante consulatione, & electione, ergo pendent essentialiter à fine, atque adeò sunt propter finem, & causantur à fine.

*Patet 3.* Etiam positionem, vel usum mediorum, item positionem, vel saltem consecutionem finis esse effectus finis. Ratio est: quia hæc omnia fiunt, & procedunt ex intentione finis: nam ratio, cur quis ponat media, vel finem, aut certè usum mediorum, vel consecutionem finis, unica est, quia intendit, amat, & vult finem. 2. Quia tam positio & usus mediorum, quàm positio vel consecutio finis, prout procedit ab actu imperante, & intentione, est actio verè humana; ergo est propter finem, & procedit à fine. *Confirm:* specialiter de usu & & positione mediorum: quia omnes hæ actiones, quibus ponuntur media, vel usus mediorum, sunt quædam media, ut quo quibus acquiritur finis, ponuntúrque ra-

tione finis, & pendent ab intentione finis, & illâ mediante à fine; ergo.

Dixi: *Increatus*, actus voluntatis supra dictos esse effectus finis; in DEO enim aliter quoad hoc est discurrendum, ut dicetur art. sequent.

*Sed contrà.* Finis est tantùm Causa mediorum: nam finis dicitur id, cujus gratia aliquid fit, quod propriè solis medijs convenit; atqui amor finis, intentio finis, positio finis, gaudium de consecutione finis, neque in creatis sunt verè, & propriè media ad finem, ergo non causantur à fine, nec sunt effectus finis. *Confir*: specialiter de amore simplici, & de intentione finis: quod enim est effectus finis, est propter finem, & procedit ex amore vel intentione finis, atqui amor vel intentio Finis non procedit ex alio amore vel intentione finis, sic enim procederetur in infinitum; ergo hujusmodi amor, vel intentio finis non est effectus finis. *Confir*: 2. Specialiter de actibus, qui consequuntur consecutionem finis: quia finis non causat, postquam jam est obtentus, quia causalitas finis consistit in motione voluntatis ad obtinendum finem, obtento autem fine, non ampliùs movetur voluntas ad finem obtinendum, ut per se patet; ergo actus, qui sequuntur fine jam obtento, non possunt esse effectus finis. *Confir*: 3. Specialiter de positione finis: Quia si positio finis est effectus finis: ergo finis erit effectus & causa sui ipsius: quod enim est causa positionis alicujus rei, est causa ipsius rei, quæ per eam actionem ponitur: sequela autem est falsa: quia causa debet distingui ab effectu, & influere in aliud esse: unde etiam causa finalis dicitur esse ea, cujus gratiâ fiunt *cetera*, id est alia aliqua, & distincta. Hoc autem non contingeret, si finis esset causa & effectus suiipsius. *Resp: ad argument: Neg: Maj: Ratio patet ex dictis*: quia illud est effectus finis, quod est propter finem, & ordinatur aliquomodo ad finem, aut procedit ex cognitione finis: tales autem sunt actus amoris & intentionis finis &c. ùt probatum est pro Conclus: ergo. *Hinc Ad 1. Confir: Resp: Similiter Neg: alteram partem Maj:* ut enim aliquid fit propter finem, & procedat ex Fine, sufficit, quòd aliquomodo sit ad finem, & procedat ex bonitate cognita finis, licèt non procedat ex amore, vel intentione prævia finis. Atqui hoc convenit etiam amori simplici, vel intentioni efficaci finis. ergo: *Ad 2. Resp: iterum Neg: Maj: & Probat: ipsius universaliter sumptam:* quia ut aliquid, causetur à fine, sufficit, quòd ordinetur ad finem, & procedat ex fine, atqui gaudium, & delectatio, quæ sequitur consecutionem finis, non procedit aliunde, quàm ex fine possesso, & consecuto, ordinatúrque ad finem, non quidem obtinendum, sed perficiendum, & cum firmitate possidendum, ut superiùs dictum est; ergo. *Ad 3. Responsum est art: 1. ad 2. Confirm. 1. argumenti*, ubi dixi, finem esse causam & effectum secundùm aliud, & aliud esse: causa enim est, sumptus secundùm esse existens in cognitione, vel intentione, effectus verò, secundùm quod existit physicè, & in executione.

## ARTIC. V. *An respectu operationum Divinarum detur aliqua Causa Finalis?*

*Resp: dari respectu operationum Divinarum ad extrà, non item respectu operationum ad intrà, nisi ratione nostrâ. Probatur 1. pars* de operationibus ad extrà: *Universa enim propter semetipsum operatus est Dominus.* Prov. 16. (est autem ibi sermo de operationibus DEI ad extrà) atqui *ly propter* denotat habitudinem alicujus ad aliquid, tanquam ad causam finalem, ergo operationum DEI ad extrà datur aliqua causa finalis. 2. Quia omne agens agit ex intentione Finis, aliàs non ageret potiùs hoc, quàm illud, nisi merè casu & fortuitò, quod est absurdum, atqui DEUS respectu operationum ad extrà est verè, ac propriè agens, seu Causa, ergo, quæ sic agit, agit ex intentione certi cujuspiam Finis, Atqui, quæ procedunt ex fine intento, habent causam finalem: dependent enim à Fine à priori, & tanquam à ratione volendi, & faciendi illa in ordine ad ipsum, in quo consistere diximus Causam finalem Quæst: hàc 2. a. 5. ad 2. ergo &c. 3. Quia causa finalis est, cujus gratiâ, sive, propter quod aliquid fit, & consequenter causari finaliter, est fieri aliquid gratiâ alicujus, sive propter aliquid, atqui operationes DEI ad extrà fiunt, & fiunt propter aliquid, nimirum propter DEUM, & bonitatem DEI, ut patet ex illo Prov: 16. antè citat: *Universa propter semetipsum &c.* ergo causantur finaliter. 4. Quia Finis est causa finalis mediorum, sed operationes DEI ad extrà habent se, ut media, sive, ut bonum utile ad aliquem Finem, v.g. Incarnatio, habet se, ut medium, & bonum utile ad nostram salutem &c. ergo Finis operationum ad extrà est causa Finalis ipsarum. 5. Inter causas sibi subordinatas, si non datur prior, neque datur causa posterior, sed omnes aliæ causæ subordinantur finali, quæ est causarum omnium prima: materia enim non causat formam, vel compositum, nisi mota ab agente, seu causa Efficiente, similiter neque forma causat materiam, vel compositum, nisi producatur ab agente, agens autem, seu Efficiens, non movet, neque producit, nisi ex intentione vel cognitione Finis, qui est ratio agendi, in quo consistit causa finalis: ergo ubi non datur causa finalis, neque dantur aliæ causæ:

sed